

Medlem af Inatsisartut Randi Vestergaard Evaldsen
Inatsisartut
/Her

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 2017-012 om fordelingen af sagsområder i den offentlige sektor

Brevdato: 25. januar 2017
Sags nr. 2017-702
Dok. nr. 16453856

Kære Randi Vestergaard Evaldsen,

Du har stillet spørgsmål i henhold til § 37 i forretningsordenen for Inatsisartut om fordelingen af sagsområder i den offentlige sektor. Dine spørgsmål er henvist til min besvarelse.

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf.: (+299) 34 50 00
E-mail: box909@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Spørgsmål 1.

Naalakkersuisut bedes udarbejde en liste der overskueliggør, hvilke sagsområder der er henholdsvis et statsligt ansvar, et Selvstyresansvar og et kommunalt ansvar.

Svar:

Det fremgår af bilaget til Lov om Grønlands Selvstyre, hvilke sagsområder i Grønland, der varetages af staten og som kan overtages af selvstyret:

Liste 1:

- a) Arbejdsskadesikring
- b) Resterende områder under sundhedsområdet
- c) Færdselsområdet
- d) Formueretten
- e) Dykkerområdet

Liste 2:

- 1) Kriminalforsorgen
- 2) Pas
- 3) Politiet og anklagemyndigheden samt de hertil knyttede dele af kriminalretsplejen
- 4) Retsplejen, herunder oprettelse af domsstole
- 5) Kriminalretten
- 6) Udlændingeområdet og grænsekontrollen
- 7) Personretten
- 8) Familieretten
- 9) Arveretten
- 10) Advokatvirksomhed
- 11) Våbenområdet
- 12) Radiobaserede maritime nød- og Sikkerhedstjenester
- 13) Radiokommunikationsområdet
- 14) Selskabs- regnskab – og revisorområdet
- 15) Fødevarer- og veterinærområdet (eksport)
- 16) Luftfart
- 17) Immateralret

- 18) Ophavsret
- 19) Skibsvrag, vraggods og dybdeforringelser
- 20) Sikkerhed til søs
- 21) Skibsregistrering og søretlige forhold
- 22) Kortlægning
- 23) Farvandsafmærkning, fyrbelysning og lodsområdet
- 24) Havmiljø
- 25) Finansiell regulering og tilsyn
- 26) Råstofområdet
- 27) Arbejdsmiljø
- 28) Meteorologi

Det bemærkes, at efter selvstyrelovens ikrafttræden er råstofområdet overtaget af selvstyret, med virkning fra den 1. januar 2010.

Der er tillige en række mindre sagsområder, som ikke er medtaget i bilaget. Det drejer sig bl.a. om sagsområderne vagtvirksomhed, hittegods, spillekasinoer, offentlige forlystelser, indsamlinger, handel med brugte genstande, elektronisk signatur og de resterende dele af de civile beredskabsopgaver. I det omfang Grønlands Selvstyre ønsker at overtage sådanne sagsområder, vil det kunne ske i henhold til aftale efter forslaget 4.

Endelig kan det nævnes, jf. Bilag 2 til forslag til lov om Grønlands Selvstyre, at staten som følge af grundlovens bestemmelser varetager en række anliggender, som følge af begrænsninger i adgangen til at overlade beføjelser til selvstyret af hensyn til rigsheden eller på grundlag af særlige bestemmelser i grundloven om det enkelte anliggende. Begrænsningerne omfatter følgende anliggender: statsforfatningen, udenrigspolitik, forsvars- og sikkerhedspolitik, Højesteret, statsborgerskab samt valuta- og pengepolitik.

I henhold til lov om Grønlands Hjemmestyre har hjemmestyret siden 1979 overtaget en række sagsområder fra den danske stat. Dette er bl.a. beskrevet i Selvstyrekommissionens betænkning. Et overblik over Naalakkersuisuts aktuelle ansvarsområder og fordelingen af disse kan ses på Naalakkersuisuts hjemmeside på adressen: <http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer>.

Kommunernes ansvarsområder:

Langt de fleste kommunale kerneopgaver er fastlagt i lovgivningen. De vigtigste kommunale kerneopgaver er oplyst nedenfor:

Teknisk område

- Veje, Broer, Trapper og anlæg m.v.
- Renholdelse incl. snefyndning
- Levende ressourcer
- Forskellige kommunale virksomheder
- Erhvervsejendomme
- Brandvæsen
- Arealmyndighed

Arbejdsmarkeds- og Erhvervsområdet

- Beskæftigelsesfremmende foranstaltninger
- Revalidering
- Kommunalt erhvervsengagement

- Majoriaq og Arbejdsmarkedsydelse

Socialområdet

- Fripladser på døgninstitutioner
- Hjælpeforanstaltninger for børn og unge
- Førtidspension
- Underholdsbidrag
- Offentlig hjælp
- Andre sociale ydelser
- Ældreforsorg

Undervisning og kultur

- Daginstitutionsområdet for børn og unge
- Skolevæsenet
- Fritidsvirksomhed
- Biblioteksvæsen
- Museer
- Tilskud til fritidsvirksomhed og kulturelle formål

Forsyningsvirksomhed

- Renovation
- Øvrige forsyningsvirksomheder

En lang række områder administreres af kommunerne, men finansieres med forskellige procentsatser af Selvstyret og kommunerne. Disse kaldes for Selvstyreområder, hvor der gives refusion fra Selvstyret til kommunerne. Det er bl.a.

- Uddannelsesstøtte
- Børnetilskud
- Underholdsbidrag
- Boligsikring
- Førtidspension
- Alderspension
- Revalidering
- Barseldagpenge

Spørgsmål 2.

Naalakkersuisut bedes udarbejde en liste, der overskueliggør, hvilke områder kommunerne har overtaget fra Selvstyret de sidste 10 år.

Svar:

Følgende opgaver er overdraget til kommunerne:

Område overdraget pr.	Er der foretaget evaluering?	Evalueringen ganske kort
Pr. 1. januar 2011 handicapforsorgsområdet	Ja	Evalueringsrapport er fremsendt til Inatsisartut
Pr. 1. juli 2010 overtog Kommunerne ansvaret for Redningsberedskabet. Brandvæsnet havde været kommunalt siden 1986, men ved ændringen fra brandvæsen til redningsberedskab fik kommunerne udover brandslukning også ansvar for at forebygge, begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker og katastrofer, eller ved overhængende fare herfor.	Nej	
Pr. 1. januar 2011 Handicapforsorgsområdet		
Pr. 1. januar 2012 Vidtgående specialundervisning, herunder PPR		
Pr. 1. november 2012. Endeligt i 2017 Anlæg og vedligehold af veje i fåreholderdistrikterne	Nej	
Pr. 1. februar 2017 fritids- eller erhvervsjagtbeviser og jollelicenser til fiskeri efter hellefisk, torsk, stenbider og laks i det kystnære fiskeri	Nej	
Pr. 1. januar 2017, boligprogram for bygder og yderdistrikter	Nej	

Det er desuden foreslået at opgaverne vedrørende gadebelysning skal overgå til kommunerne, så gadebelysning bliver finansieret af kommunerne i fremtiden. Midlerne på hovedkonto 64.12.03 skal i så fald overføres til kommunerne. Der er endnu ikke truffet aftale om en overdragelse af gadebelysning.

Spørgsmål 3.

Naalakkersuisut bedes komme med en vurdering af, hvorvidt kommunerne har varetaget de overtagne områder på tilfredsstillende vis. Vurderingen bedes foretaget område for område.

Svar:

Der henvises til tabellen i svaret til spørgsmål 2.

Spørgsmål 4.

Hvilke af de områder, hvor det i dag er Selvstyret, der har ansvaret, bør ifølge Naalakkersuisut overtages af kommunerne?

Svar:

Naalakkersuisut fastholder principperne i *Betænkning vedrørende en strukturreform – af den offentlige sektor* fra 2005. Derfor bør der lægges op til, at de offentlige opgaver placeres dér hvor de varetages mest effektivt. Dog stadig med udgangspunkt i reformbetænkningens anbefalinger, at opgaverne skal løses så tæt som muligt på borgerne.

Der er efter reformbetænkningen udarbejdet en række betænkninger og redegørelser, der også skal tages i betragtning, når det gælder det offentlige opgavevaretagelse. Her skal især nævnes Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning og redegørelsen om Regional Udvikling.

I strukturreformbetænkningen indstilles det, at store dele af anlægsområdet overføres til kommunerne, og der er påbegyndt en udredning omkring styring af anlægsprojekter.

Dette arbejdes der med i det fællesoffentlige samarbejder som er forankret i Den politiske koordinationsgruppe (Naalakkersuisut, borgmestrene og KANUKOKA). Det er dog hvert enkelt ansvarsområde, som forhandler med kommunerne om overtagelse af et område.

Det vil være naturligt, at kommunerne overtager de anlægsområder, hvor de efterfølgende har en driftsforpligtigelse. Det økonomiske og ledelsesmæssige ansvar skal følges ad. Det er anbefalet, at kommunerne bør overtage de anlægsopgaver, hvor kommunerne efterfølgende har driftsforpligtigelsen.

Der er tale om:

- Anlæg på folkeskoler og skolehjem.

Derudover indebærer anbefalingen, at kommunerne får det fulde anlægsansvar, herunder også det økonomiske, på følgende områder, hvor der i dag er delt finansiering eller mulighed herfor:

- Daginstitutioner
- Boliger
- Ældreinstitutioner
- Institutioner for børn, unge og handicappede
- Kultur- og sportsfaciliteter
- Byggemodning
- Affaldsbortskaffelse og andre miljøopgaver.

En række af de områder der er nævnt, bør kunne overdrages fra selvstyret til kommunerne, såfremt parterne opnår enighed om vilkårene. Der skal i forbindelse med overdragelsen, sikres at den tilhørende lovgivning konsekvensrettes.

Vedr. anbefalingen om udlægning af døgninstitutionerne for børn og unge samt personer med vidtgående handicap, er der i den politiske koordinationsgruppe besluttet at udlægge døgninstitutionsområdet i en styrelse. Fra 2017 etableres en Socialstyrelse, som bl.a. vil varetage drift og udvikling på døgninstitutionsområdet. Tilknyttet Socialstyrelsen etableres et Udviklingsråd for døgninstitutionerne, hvor kommunerne vil være repræsenteret.

Strukturudvalgets betænkning bygger grundlæggende på, at

- Lovgivnings- og tilsynsopgaver fortsat skal varetages centralt – af selvstyret
- Opgaverne skal løses, hvor det giver den bedste opgavevaretagelse:
 - Opgaver, hvor en overdragelse vil betyde forringelser i opgaveløsningen, skal fortsat varetages af selvstyret.
 - Der skal ske en flytning af opgaver, som med fordel kan flyttes til kommunerne fra selvstyret
 - Der skal ske en flytning af opgaver, som med fordel kan flyttes fra kommunerne til selvstyret

I Strukturudvalgets betænkning lægger Strukturudvalget blandt andet vægt på følgende overordnede principper for sine anbefalinger:

- Etablering af en bedre og mere effektiv borgerbetjening
- Højnelse af retssikkerheden
- Lette adgangen til det offentlige

Strukturudvalget lagde endvidere vægt på følgende forudsætninger for reformen:

- Det offentlige kommer tættere på borgeren
- Borgerne får større mulighed for selvbetjening ved brug af telekommunikation/borgerportal
- Et sammenhængende offentligt IT-system på tværs af kommunerne og selvstyret
- Forenkling af lovgivning og administration
- Øget faglighed og uddannelse af ansatte i kommunerne
- Lokale servicecentre i kommunerne, så borgerne får adgang til hele den offentlige administration

Disse forudsætninger har Den Politiske Koordinationsgruppe godkendt på møde i 2016.

Spørgsmål 5.

Er der områder som i dag varetages af kommunerne, hvor Naalakkersuisut vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt, at disse bliver hjemtaget til Selvstyret?

Svar:

Der er ikke aktuelle planer om at overføre ansvarsområder fra kommunerne til selvstyret. Hvis det viser sig, at kommunerne f.eks. ikke kan varetage socialområdet på betryggende vis og efter lovgivningen, er der i dag mulighed for at Socialstyrelsen kan hjemtage et område.

Med venlig hilsen

Martha Lund Olsen